

[Oluf Pedersen.]

befolkningen. Vi har jo et udmærket udtryk for, hvad der sker, når vi ser, at byggeomkostningerne siden 1935 som følge af statsfinansieringen af boligbyggeriet og nu også i nogen grad vel af det erhvervsbyggeri, man vil finansiere her, er steget dobbelt så stærkt som det almindelige prisniveau her i landet. Det er statslånets skyld. Og så fortsætter man denne udpumpning, og det foreslår den regering, som principielt har været imod hele denne historie! Jeg synes, der er visse ting, som man overraskes over, at man skal opleve, men det må man finde sig i. Men det ærede medlem hr. Aage Fogh har jo ikke ret, når han tror, at det kan ændres. Sådanne kan det ej! Det er selve systemet; det kan ikke være anderledes, det må man finde sig i. Hvis man vil have statslån, må man finde sig i alle de besværligheder, det medfører.

Nu vil jeg indrømme, at de lån, man her drøfter, er af en lidt særlig karakter. Lidt efter lidt bliver der vel tale om offentlig finansiering af alting, for når man hugger folks penge, kan man ikke samtidig forlange, at de skal betale det selv, men oprindeligt har man lavet denne lov for at finansiere det, som man ellers ikke kunne finansiere, sådanne foretagender, der ikke var ret megen mening i; det var det, der skulle laves ad denne vej. Man lavede en lov, der indeholdt bestemmelser om kartoffellagre, mægtige rum skulle der laves, men nu ligger det sådan i praksis, at der slet ikke er brug for sådanne kartoffellagre. Man bruger nemlig ikke kartoffellagre, men man skal have plads som gennemgangscentral. (*Carl Petersen*: Det er også det, der står!). Ja, det er det, der nu skal laves om; så tosset en lov har man altså gennemført her i rigsdagen. Det vidner om, hvilken forstand man arbejder med, at man har lavet en ordning med hensyn til kartoffellagre, som der slet ikke er brug for. Vi har set — jeg er selv medlem af dette Marshalludvalg —, at folk kommer herind og siger: det er helt tosset, jeg har brug for en plads til nogle hundrede tønder kartofler, men for at få denne plads, for at få lån til det, skal jeg bygge en ejendom, bygge et rum, som for det første skal være lagerrum, hvad der gør det dobbelt så dyrt, og så skal jeg bygge dobbelt så meget, som jeg har brug for. Den arme mand vidste ikke, hvad han skulle. Så meningsløst kan det være.

Det samme gælder forøvrigt frugtlagre. Her har man, om jeg så må sige, fået den idé herindefra, at al frugt skal sorteres og pakkes og lagres visse steder. Det må ikke

ske hos avleren selv. Det kan jo lyde meget tiltalende, men jeg tror ikke, det holder, for den dag, vi får de priser på frugt, som man må regne med fremover — og det har vi forsåvidt fået —, kan avleren efter min vurdering ikke undvære den indtægt, som det giver, at han selv derhjemme kan sortere og pakke frugten. Omkostningerne, når det skal ske inde på de store lagre, de udgifter, det medfører for ham, kan han ikke risikere; de sluger alt, hvad frugten overhovedet er værd. Men det er altså den slags foranstaltninger, som man kan finde på her! Nu har man sat størrelsen af lagerrummene lidt ned; der skal jo alligevel ofres lidt til den sunde fornuft! Der er efter mit skøn visse småændringer i lovforslaget, som forsåvidt kan være naturlige, men stort set synes jeg, det havde været meget, meget bedre at undvære loven.

Så er det blevet sagt herfra, at en frugtavlser jo ikke kan bygge disse lagre selv. Jo, det kan han sagtens klare. Og den mulighed var der jo, hvis rigsdagen ville hjælpe frugtavlerne — det kommer vi til senere på dagen —, at den da ville være så venlig i stedet for at øde disse penge ud til støtte for frugtavlerne at fritage dem for frugttræskatten. Så var frugtavlernes problem klarret, og det kunne spare en hel masse omsvøb. Altså, jeg henstiller til regeringen, at den trækker sit forslag tilbage og i stedet for stiller forslag om, at man standser udpumpningen af penge i form af Marshalllån, og at man så tager imod vort forslag om at afskaffe den tvungne opsparing.

Johs. Christiansen: Det har vist sig, at spørgsmålet om nyopførelse eller udvidelse af ostemejerier er blevet temmelig skævt placeret. Hvis der søges lån til sådanne foranstaltninger over den industrielle Marshallkonto, svares der nej, for man har endnu ikke klarret, om ostefabrikker rent principielt skal betragtes som industri eller som landbrugsvirksomhed. Men hvis man så også nu fastholder på helt ufravigelig vis, at ostemejerier heller ikke skal kunne få lån over den konto, som dette forslag omhandler, så er man altså nået til, at ostefabrikkerne eller ostemejerierne fuldkommen er lukket ude i den kolde sne. Det synes jeg at disse virksomheder dårligt kan være tjent med, men jeg synes også, at landet dårligt kan være tjent med det. Det er dog kendt for alle, ikke sandt, at ost er et produkt, som der er stigende omsætning i, og som i stigende grad er velegnet til at hjemføre de kostbare dollars eller anden hård valuta, som landet i så